

Theater Met 'True copy' maakt Berlin razend interessant docutheater over Geert Jan Jansen, 'de grootste meestersvervalser van de eeuw'.

Zien is (niet) geloven

'True copy' verkent het snijvlak tussen realiteit en fictie, tussen waarachtigheid en bedrog. © Koen Broos

True copy

Berlin

★★★★☆

Dit seizoen in Ieper, Genk, Mechelen, Oostende, Leuven, Oosterzele, Turnhout, Maasmechelen, Sint-Truiden en Gent.

'Het doet er niet toe of iets echt is of niet, zolang het maar van goede kwaliteit is.' Met dat motto to kon de Nederlander Geert Jan Jansen zijn jarenlange kunstvervalsing voor zichzelf verantwoordelijk maken. Een kwarteeuw lang bedotte hij de kunstmarkt met nepwerken van het hele 20ste-eeuwse schildersalfabet, tot hij in 1994 werd gearresteerd in zijn Franse kasteel. Hij schildert nog steeds 'in de stijl van', maar nu zonder gefraudeerde certificaten (*ds 10/11*).

In de theatervoorstelling *True copy* reconstrueert Berlin 's mans bewegingen. Het begint met een interview met

Jansen zelf, bij wie de tijd zichtbaar groeven kerfde in het gezicht. Op scène staat een grote wand vol schilderslijsten, waar bekende kunstwerken, krantenknipsels en backstagebeelden op verschijnen. Daarachter bouwde Berlin drie ateliers: voor Jansens eigen creaties en voor het kopiëren van Picasso en Matisse. Via live-video gluren we binnen.

Stofzuigerzak

True copy put gretig uit de memoires van Jansen en geeft hem een vrijgeleide om zijn verhaal te doen. Dat levert een boeiende inkijk op in zijn trucs. Zo goot hij een stofzuigerzak over zijn kopiëren om ze ouder te doen lijken, of creëerde hij een craquelé-effect door zijn werken als deurmaat te gebruiken. In die kleine anekdotes wordt de kunstwereld, die hij zo lang te slim af was, genadeloos belachelijk gemaakt.

Jansen zelf krijgt echter weinig kriti-

sche tegenwind – een minpunt in een verder razend interessant stuk. Echt storen doet dat evenwel niet: *True copy* is in essentie geen biografie, maar een verkenning van het snijvlak tussen realiteit en fictie, tussen waarachtigheid en bedrog. Want wat bepaalt de waarde van een schilderij: de intrinsieke kwaliteit of de handtekening eronder? Wie is de échte vervalsers en wie de expert, als kunsthandelaars zijn spel meespeelden – uit winstbejag of onwetendheid? En krijgen we wel de échte Geert Jan Jansen te horen of worden we er ter plekke ingeluisd?

Na wat zijspronggetjes – een Roemeense hoax, een echte (?) veiling van een nepwerk – ontpoet *True copy* zich aan het eind zelfs als een ware thriller. Maar te veel van de plot prijsgeven zou het kijkplezier vernakken. Het is zoals Jansen zei: 'Soms is het gewoon heerlijk om bedrogen te worden.'

FILIP TIELENS